

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.04.2010
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	07.07.2023
Avaldamismärge:	

Tudusoo looduskaitseala kaitse-eeskiri

Vastu võetud 10.03.2006 nr 72
RT I 2006, 13, 100
jõustumine 24.03.2006

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.01.2009	RT I 2009, 7, 48	01.02.2009
19.03.2010	RT I 2010, 13, 70	01.04.2010

Määrus kehtestatakse «Looduskaitseaduse» § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Tudusoo looduskaitseala kaitse-eesmärk

(1) Tudusoo looduskaitseala² (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on:

1) I ja II kategooria kaitsealuste liikide ning väiketilli (*Charadrius dubius*), väikekoovitaja (*Numenius phaeopus*), suurkoovitaja (*Numenius arquata*), punajalg-tildri (*Tringa totanus*), heletildri (*Tringa nebularia*), väänkaela (*Jynx torquilla*), väike-kirjurähni (*Dendrocopos minor*), õõnetuvi (*Columba oenas*), kuradi-sõrmkäpa (*Dactylorhiza maculata*), soo-neiuvaiba (*Epipactis palustris*), hariliku ungrukolla (*Huperzia selago*) ja roomava öövilke (*Goodyera repens*), mis kõik on III kategooria kaitsealused liigid, kaitse;

2) nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud linnuliikide – herilaseviu (*Pernis apivorus*), tedre (*Tetrao tetrix*), sookure (*Grus grus*), soo-loorkulli (*Circus pygargus*), rukkiräagu (*Crex crex*), rüüdi (*Pluvialis apricaria*), mudatildri (*Tringa glareola*), händkaku (*Strix uralensis*), öösorri (*Caprimulgus europaeus*), hallrähni (*Picus canus*), musträhni (*Dryocopus martius*), nõmmelõokese (*Lullula arborea*), võöt-põõsalinnu (*Sylvia nisoria*), väike-kärbsenäpi (*Ficedula parva*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*) ja laanepüü (*Bonasa bonasia*), kes kõik on ühtlasi III kategooria kaitsealused linnuliigid, ning teiste direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud linnuliikide, kes on ühtlasi I või II kategooria kaitsealused linnuliigid, kaitse;

3) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide ja II lisas nimetatud liikide elupaikade – huumustoiteliste järvede ja järvikute (3160)³, looduslikus seisundis rabade (7110*), rikutud, kuid taastumisvõimeliste rabade (7120), vanade loodusemetsade (9010*), rohunditerikaste kuusikute (9050), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080) ning siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) kaitse.

(2) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele üheteistkümneks sihtkaitsevööndiks ja üheks piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal kehtivad «Looduskaitseaduses» sätestatud piirangud käesolevas määruses sätestatud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Lääne-Viru maakonnas Vinni vallas Palasi, Rasivere ja Suigu külas ning Laekvere vallas Alekvere ja Paasvere külas.

(2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.
[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

2. peatükk KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 4. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju ja seeni kogu kaitsealal, välja arvatud käesoleva määrusega sätestatud juhtudel sihtkaitsevööndis.

(2) Füüsilise isiku või eraõigusliku juriidilise isiku omandis oleval kinnisasjal viibimine on lubatud, arvestades «Asjaõigusseaduses» ja «Looduskaitseaduses» sätestatut.

(3) Kaitseala vetel on lubatud kalapüük.

(4) Telkimine ja lõkke tegemine kaitsealal on lubatud ainult kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohtades. Telkimine ja lõkke tegemine õuemaal on lubatud omaniku loal.

(5) Kaitsealal on lubatud kuni 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades. Rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.

(6) Kaitseala teedel on sõidukiga sõitmine lubatud. Maastikusõidukiga sõitmine on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul. Sõidukiga sõitmine väljaspool teid ja maastikusõidukiga sõitmine kaitseala valitseja nõusolekuta on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, käesoleva kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitsemisega seotud töödel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses.

(7) Kaitseala vetel on lubatud mootoriga ujuvvahendiga sõitmine. Mootoriga ujuvvahendiga sõitmine on lubatud ainult järelevalve- ja päästetöödel, käesoleva kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitsemisega seotud töödel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses.

§ 5. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 4) kinnitada metsateatist;
- 5) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 6) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 7) anda projekteerimistingimusi;
- 8) anda ehitusluba.

§ 6. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis vajab kaitse-eeskirja kohaselt kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt «Haldusmenetluse seadusele» õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(3) Kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit, on Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil keskkonnamõju hindamise järelevalvajana õigus määrata kaitseala kaitseks keskkonnanõudeid.
[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

3. peatükk SIHTKAITSEVÖÖND

§ 7. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on üksteist sihtkaitsevööndit:

- 1) Alekvere sihtkaitsevöönd;
- 2) Järvesoo sihtkaitsevöönd;
- 3) Kõrve sihtkaitsevöönd;
- 4) Kүүska sihtkaitsevöönd;
- 5) Luusaare sihtkaitsevöönd;
- 6) Pasti sihtkaitsevöönd;
- 7) Peressaare sihtkaitsevöönd;
- 8) Punasoo sihtkaitsevöönd;
- 9) Saunakūnka sihtkaitsevöönd;
- 10) Tudusilla sihtkaitsevöönd;
- 11) Udriku sihtkaitsevöönd.

§ 8. Sihtkaitsevööndite kaitse-eesmärk

(1) Punasoo, Järvesoo, Luusaare ja Kõrve sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on haruldaste liikide elupaikade säilitamine ja koosluste arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina.

(2) Saunakūnka, Udriku, Tudusilla, Pasti, Alekvere, Kүүska ja Peressaare sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on haruldaste liikide elupaikade säilitamine ning koosluste mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.

(3) Sihtkaitsevööndite metsakoosluste kaitse-eesmärk on kasvukohatüübile iseloomuliku liigikoosseisu säilitamine.

§ 9. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud jahipidamine 1. septembrist 31. jaanuarini.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks ning kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus;
- 2) koosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile, kusjuures metsakoosluse kujundamisel on kaitseala valitsejal õigus esitada nõudeid raieaja ja -tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas;
- 3) olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd ja veerežiimi taastamine;
- 4) olemasolevate teede ja radade hooldustööd;
- 5) pilliroo ja adru varumine.

§ 10. Keelatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on keelatud:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;
- 3) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul õppe- ja loodusraja rajamine ja olemasolevate ehitiste hooldustööd.

(2) Inimeste viibimine on keelatud, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemisega seotud töödel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses:

- 1) õhtul kella 17-st kuni hommikul kella 11-ni Saunakūnka, Udriku, Tudusilla, Pasti, Alekvere, Kүүska ja Peressaare sihtkaitsevööndites 1. veebruarist 31. maini;
- 2) Saunakūnka, Udriku, Tudusilla, Pasti, Alekvere, Kүүska ja Peressaare sihtkaitsevööndites väljaspool teid 1. juunist 30. juunini;
- 3) väljaspool teid Kõrve sihtkaitsevööndis ja Järvesoo sihtkaitsevööndi metskonna kvartalites TU262, TU280, TU281 ja TU282 1. veebruarist 31. augustini;
- 4) väljaspool teid Punasoo sihtkaitsevööndi metskonna kvartalites RO174, RO181 ja TU086 1. veebruarist 31. juulini.

4. peatük PIIRANGUVÖÖND

§ 11. Piiranguvööndi määratlus

(1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on Tudusoo piiranguvöönd.

§ 12. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on sealse elustiku mitmekesisuse ning maastikuilme säilitamine.

§ 13. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

- 1) majandustegevus;
- 2) uute ehitiste, kaasa arvatud ajutiste ehitiste püstitamine, arvestades käesoleva määruse § 5 punktides 5–8 sätestatud;
- 3) jahipidamine 1. juulist 31. jaanuarini.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud uuendusraie 1. septembrist 31. jaanuarini, kusjuures:

- 1) peab säilitama koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse;
- 2) turberaie on lubatud kuni 2 hektaril häil- ja veeraietena, kui esineb looduslik uuendus kasvukohatüübile sobivatest puuliikidest;
- 3) raielankide vahele peab jääma vähemalt 100 meetri laiune riba üle 60 aasta vanust raiest puutumatu puistut;
- 4) metskonna kvartalites RO183, RO184, RO188, RO193 ja RO194 ei tohi üle 60-aastaste puistute osakaal jääda väiksemaks kui 70%;
- 5) metskonna kvartalites PV024, PV025, PV033, PV040, PV041, PV046, PV068, PV069, PV070, PV071 ja PV072 ei tohi üle 60-aastaste puistute osakaal jääda väiksemaks kui 50%;
- 6) teistes piiranguvööndi kvartalites ei tohi üle 60-aastaste puistute osakaal jääda väiksemaks kui 60%.

§ 14. Keelatud tegevus

Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 2) maavara kaevandamine;
- 3) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine ning uute veekogude rajamine;
- 4) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 5) biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine looduslikul rohumaal, metsamaal ning haritaval maal veekogule lähemal kui 200 meetrit;
- 6) puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnasel.

5. peatükk RAKENDUSSÄTE

§ 15. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

¹Nõukogu direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT L 103, 25.04.1979, lk 1–18; L 291, 19.11.1979, lk 111; L 319, 7.11.1981, lk 3–15; L 233, 30.08.1985, lk 33–41; L 302, 15.11.1985, lk 218; L 100, 16.04.1986, lk 22–25; L 115, 8.05.1991, lk 41–55; L 164, 30.06.1994, lk 9–14; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 223, 13.08.1997, lk 9–17; L 236, 23.09.2003, lk 667–702) ja nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 305, 8.11.1997, lk 42–65; L 236, 23.09.2003, lk 667–702; L 284, 31.10.2003, lk 1–53).

²Kaitseala on moodustatud Rakvere Rajooni TSN Täitevkomitee 17. märtsi 1976. a otsusega nr 71 pruunkarude kaitseks moodustatud looduskaitse reservaadi, Rakvere Rajooni RSN Täitevkomitee 11. detsembri 1978. a otsusega nr 198 kaitse alla võetud maastiku üksikobjekti Tudu Järvesoo ja ENSV Ministrite Nõukogu 25. mai 1981. a määrusega nr 340 moodustatud Tudu-Järvesoo ja Luusaare sookaitsealade, Lääne-Viru Maavalitsuse 30. aprilli 1992. a määrusega nr 84 «Kaitstavate linnu- ja loomaliikide elupaikade kaitseraieidest» alusel moodustatud kolme kaitstava linnu- ja loomaliigi elupaiga ning Vabariigi Valitsuse 23. oktoobri 1997. a määrusega nr 206 «Tudusoo maastikukaitseala kaitse-eeskirja ja välispiiri kirjelduse kinnitamine» kaitse alla võetud maastikukaitseala baasil. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k «Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri» lisa 1 punkti 1 alapunktist 59 hõlmab kaitseala Tudusoo linnuala ja punkti 2 alapunktist 427 Tudusoo loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi.

³Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁴Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardil Eesti põhikaardi (mõõtkava 1:10 000) alusel, kasutades maakatastri andmeid seisuga juuni 2004. a.

Ala kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris ning maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).
[RT I 2010, 13, 70- jõust. 01.04.2010]

[Tudusoo looduskaitseala](#)

